

Projekt

**UCHWAŁA NR XXV/.../26
RADY POWIATU RAWICKIEGO**

z dnia 28 kwietnia 2026 r.

w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami na lata 2026-2030.

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2025r. poz. 1684 ze zm.) oraz art. 35a ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2025r. poz. 913 ze zm.) Rada Powiatu Rawickiego uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami na lata 2026-2030, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Rawickiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

POWIATOWY PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI NA LATA 2026-2030

Rawicz, 2026

Spis stron:

I. Wstęp - 3

1. Wprowadzenie - 3

2. Podstawa prawna - 3

3. Pojęcie niepełnosprawności - 4

II. Niepełnosprawność w Powiecie Rawickim - 5

1. Charakterystyka Powiatu Rawickiego i jego struktura demograficzna - 5

2. Osoby z niepełnosprawnościami w Powiecie Rawickim - 7

3. Niepełnosprawność w Powiecie Rawickim wg orzeczeń Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności - 8

4. Sytuacja osób z niepełnosprawnościami na powiatowym rynku pracy - 16

5. Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób z niepełnosprawnościami w Powiecie Rawickim - 18

5.1 Rehabilitacja zawodowa osób z niepełnosprawnościami na terenie Powiatu Rawickiego - 19

5.2 Rehabilitacja społeczna osób z niepełnosprawnościami w Powiecie Rawickim - 20

6. Inne programy realizowane przez Powiat Rawicki skierowane na pomoc osobą z niepełnosprawnościami - 24

III. Struktura Programu - 27

1. Realizatorzy, Adresaci Programu - 27

2. Finansowanie - 27

3. Sprawozdawczość i ewaluacja - 27

IV. MISJA I CELE POWIATOWEGO PROGRAMU DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI - 28

V. PODSUMOWANIE - 32

I. WSTĘP

1. Wprowadzenie

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami na lata 2026-2030 został opracowany w celu uzyskania skutecznego wdrażania działań z zakresu polityki społecznej skierowanej na środowisko osób z niepełnosprawnościami. Ma za zadanie wspierać, umacniać prawa osób z niepełnosprawnościami, eliminować wszelkie przejawy dyskryminacji oraz przyczynić się do stworzenia godnych warunków umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym i zawodowym.

Osoby z niepełnosprawnościami pod względem stopnia i rodzaju niepełnosprawności, miejsca zamieszkania, wieku, wykształcenia, sytuacji na rynku pracy i innych cech społeczno-demograficznych stanowią grupę wewnątrznie zróżnicowaną, co rodzi konieczność zróżnicowania i indywidualizowania pomocy adresowanej do tych osób. Jednym z dokumentów, który reguluje prawa osób z niepełnosprawnościami jest Konwencja Praw Osób Niepełnosprawnych, która została podpisana w 2006 roku przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych. W/w dokument ma na celu zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami takich samych praw jak innym członkom społeczeństwa. Oznacza to, że osoby z niepełnosprawnościami mają prawo do uczestnictwa w życiu społecznym w roli pełnoprawnych obywateli, czyli mają prawo do edukacji, pracy, bezpieczeństwa, wolności. Konwencja została podpisana, także przez Polskę, nakładając na organy administracji rządowej i samorządowej obowiązek realizacji celów Konwencji.

Innym dokumentem, który reguluje prawa osób z niepełnosprawnościami w Polsce jest Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z art. 32 Konstytucji, wszyscy są wobec prawa równi i mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne. Nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny.

Reforma administracji, która weszła w życie z dniem 1 stycznia 1999 roku, znacznie zmieniła strukturę podziału terytorialnego nakładając na powiat m.in. kreowanie polityki na rzecz osób z niepełnosprawnościami. Oznacza to, że powiat ma za zadanie zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami takich samych szans oraz równy dostęp do poprawy warunków życia w sferze społecznej, jak i ekonomicznej.

W związku z powyższym, jednym z zadań powiatu jest opracowanie i realizacja zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami w zakresie rehabilitacji społecznej, rehabilitacji zawodowej i zatrudnienia oraz przestrzegania praw osób z niepełnosprawnościami. W odpowiedzi na aktualne potrzeby środowiska osób z niepełnosprawnościami, opracowano niniejszy Program, w którym zaproponowano modelowe rozwiązania w zakresie uzyskania skuteczniejszego działania i wdrażania działań z zakresu polityki skierowanej na środowisko osób z niepełnosprawnościami.

Pomimo rosnącej świadomości społecznej dotyczącej rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami obserwuje się duże utrudnienia dla tej grupy osób w wejściu i późniejszym udziale na rynku pracy oraz napotyka się na liczne bariery utrudniające codzienne funkcjonowanie.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych celem rehabilitacji zawodowej jest ułatwienie osobom z niepełnosprawnościami uzyskanie i utrzymanie odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego przez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy.

Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwianie osobom z niepełnosprawnościami uczestnictwa w życiu społecznym. Rehabilitacja społeczna realizowana jest przede wszystkim przez wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej osoby z niepełnosprawnością. Wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych oraz kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami z niepełnosprawnościami.

2. Podstawa prawna

Podstawą prawną do opracowania niniejszego programu jest art. 35a ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, tj. „opracowywanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie:

- a) rehabilitacji społecznej,
- b) rehabilitacji zawodowej i zatrudniania,
- c) przestrzegania praw osób niepełnosprawnych”.

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami jest opracowany i będzie realizowany w oparciu o obowiązujące przepisy. Prawa osób z niepełnosprawnościami zostały uregulowane w wielu aktach prawnych, zapewniając osobom z niepełnosprawnościami równość w pełnieniu różnorodnych ról społecznych. Uregulowania, które zapewniają wsparcie i pomoc tej grupie społecznej oraz odnoszą się do sytuacji osób z niepełnosprawnościami zawarte są m.in. w:

- ustawie z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych;
- ustawie z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym;
- ustawie z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych;
- ustawie z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- ustawie z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej.

Podstawą do tworzenia założeń Powiatowego Programu Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Rawickim Na Lata 2026-2030 są również dokumenty i programy na szczeblu krajowym i międzynarodowym, m.in.:

- Karta Praw Osób Niepełnosprawnych z dn. 1 sierpnia 1997r.
- Strategia na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami przyjęta przez Radę Ministrów 16 lutego 2021r.
- Strategia Polityki Społecznej Województwa Wielkopolskiego do roku 2030
- Krajowy Program Reform na rzecz realizacji strategii „Europa 2020” - Aktualizacja 2012/2013 przyjęty przez Radę Ministrów 25 kwietnia 2012r.
- Zintegrowana Strategia umiejętności- przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 28 grudnia 2020r.:
- Uchwała Rady Ministrów w sprawie kompleksowego wsparcia rodzin „Za Życiem”-przyjęta uchwałą rady Ministrów 20 grudnia 2016 r.
- Ustawa o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami – przyjęta 19 lipca 2019r.
- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Fała Nowoczesności
- Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych (Rezolucja 61/106) - przyjęta wraz z Protokołem fakultatywnym przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w dn. 13 grudnia 2006 r.
- Standardowe Zasady Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych (Rezolucja 48/96) – przyjęte podczas 48 sesji Zgromadzenia ONZ w dn. 20 grudnia 1993r.
- Zalecenie nr Rec (2006)5 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich. Plan działań Rady Europy w celu promocji praw i pełnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w społeczeństwie: Podnoszenie jakości życia osób niepełnosprawnych w Europie 2006 – 2015 -przyjęte przez Komitet Ministrów w dn. 5 kwietnia 2006 podczas 961 posiedzenia zastępców ministrów) w zakresie głównych kierunków działań oraz aspektów przekrojowych.
- Rezolucja Rady Unii Europejskiej i przedstawicieli rządów państw członkowskich, zebranych w Radzie z dnia 17 marca 2008 r. w sprawie sytuacji osób niepełnosprawnych w Unii Europejskiej.
- Dyrektywa Rady Unii Europejskiej 2000/78/WE z dn. 27 listopada 2000r. ustanawiająca ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy.

3. Pojęcie niepełnosprawności

Niepełnosprawność w ogólnym ujęciu to długotrwale naruszona sprawność fizyczna, umysłowa lub intelektualna, inaczej stan występowania pewnych ograniczeń w prawidłowym funkcjonowaniu organizmu człowieka. Stan taki może być całkowity, częściowy, trwały lub okresowy, wrodzony lub nabyty, ustabilizowany lub progresywny.

Za niepełnosprawne uważa się osoby, które nie mogą, częściowo lub całkowicie, zapewnić sobie możliwości samodzielnego życia indywidualnego i społecznego, na skutek wrodzonego lub nabytego upośledzenia sprawności fizycznych lub psychicznych.

Światowa Organizacja Zdrowia opracowała klasyfikację niepełnosprawności, wg której niepełnosprawność można rozpatrywać na trzech poziomach:

poziom 1. - uszkodzenie, czyli brak lub anormalność anatomicznej struktury narządów oraz brak lub

zaburzenie funkcji psychicznych lub fizjologicznych organizmu na skutek określonej wady wrodzonej lub urazu;

poziom 2. - niepełnosprawność funkcjonalna (dysfunkcja) czyli wszelkie ograniczenia lub brak wynikający z uszkodzenia zdolności wykonywania w sposób i w zakresie uważanym za normalny dla człowieka;

poziom 3. - upośledzenie społeczne, oznaczające mniej uprzywilejowaną lub mniej korzystną sytuację danej osoby, wynikającą z uszkodzenia i niepełnosprawności funkcjonalnej, która ogranicza lub uniemożliwia wypełnianie ról stosownych do wieku jednostki, jej płci oraz sytuacji społeczno-kulturowej.¹

W innym ujęciu proponuje się podział osób z niepełnosprawnościami, na:

- osoby z niepełnosprawnościami prawnie, tj. takie, które posiadają odpowiednie, aktualne orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony;

- osoby z niepełnosprawnościami tylko biologicznie, tj. takie, które nie posiadają orzeczenia, ale mają bądź odczuwają całkowicie lub poważnie ograniczoną zdolność do wykonywania czynności podstawowych. Z takim ujęciem omawianej problematyki spotykamy się w Narodowym Spisie Powszechnym.

Wyróżnia się trzy stopnie niepełnosprawności:

1) znaczny stopień niepełnosprawności - stan, w którym osoba ma naruszoną sprawność organizmu, jest niezdolna do pracy albo jest zdolna do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymaga w celu pełnienia ról społecznych stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji;

2) umiarkowany stopień niepełnosprawności - stan, w którym osoba ma naruszoną sprawność organizmu, jest niezdolna do pracy albo zdolna do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymaga czasowej lub częściowej pomocy w celu pełnienia ról społecznych;

3) lekki stopień niepełnosprawności - stan, w którym osoba ma naruszoną sprawność organizmu powodującą w sposób istotny obniżoną zdolność do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się rekompensować przy pomocy przedmiotów ortopedycznych.

Osoby z niepełnosprawnościami z reguły przejawiają mniejszą aktywność zawodową, co w konsekwencji sprawia, że dotyka je zjawisko ubóstwa i wykluczenia społecznego. Często zmagają się z walką o przestrzeganie podstawowych praw osób z niepełnosprawnościami jakimi są: prawo do życia w środowisku wolnym od barier funkcjonalnych, swobodny dostęp do obiektów użyteczności publicznej, swobodne komunikowanie i przemieszczanie się, dostęp do informacji, pełne uczestnictwo w życiu publicznym i zawodowym.

II. Niepełnosprawność w Powiecie Rawickim

1. Charakterystyka Powiatu Rawickiego i jego struktura demograficzna

Powiat rawicki został utworzony w 1999 roku w ramach reformy administracyjnej. Znajduje się w południowej części Województwa Wielkopolskiego, a jego siedzibą jest miasto Rawicz. Powiat zajmuje powierzchnię 554 km² i jest najmniejszym pod względem powierzchni powiatem w województwie.

Na terenie powiatu znajdują się:

- gminy miejsko-wiejskie: Bojanowo, Jutrosin, Miejska Górka, Rawicz
- gminy wiejskie: Pakość
- miasta: Bojanowo, Jutrosin, Miejska Górka, Rawicz.

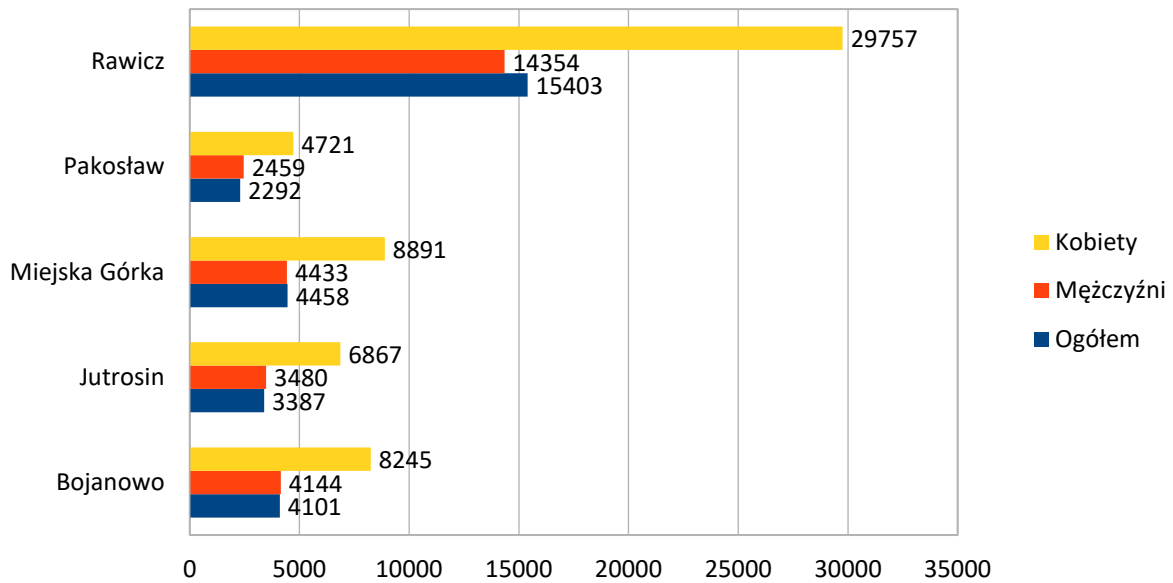
W promieniu zaledwie 100 km od granicy powiatu znajduje się wiele większych ośrodków miejskich, w tym m.in. Leszno (50 km), Wrocław (72 km), Poznań (100 km), Ostrów Wielkopolski (62 km). Powiat jest dobrze zlokalizowany i ma dostępną komunikację z większymi aglomeracjami. Powiat ma dobrą dostępność komunikacyjną – drogi krajowe, linia kolejowa. Przez powiat przechodzą: droga ekspresowa S5, krajowa 36, 12, 15 europejska E261 i wojewódzka 309, 324, 434 a oraz linia kolejowa która przechodzi przez Bojanowo i Rawicz. Powiat jest położony w dobrze rozwiniętym ekonomicznie województwie wielkopolskim, co powinno wpływać na jego rozwój.

Z przeprowadzonego Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2021r. wynika, że powiat miał 58 511 mieszkańców. Dane szczegółowe z podziałem mieszkańców na gminy przedstawia

¹ Dorota Podgórska – Jachnik, „Praca socjalna z osobami z niepełnosprawnością i ich rodzinami”, Warszawa 2014

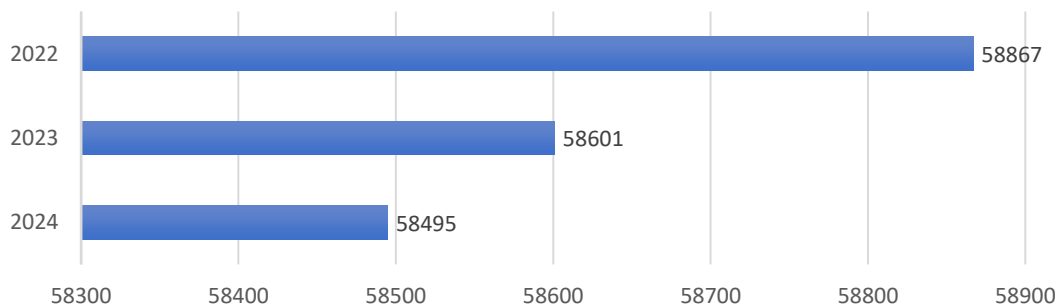
poniższa tabela.

Wykres 1 Mieszkańcy powiatu rawickiego w podziale na gminy stan na dz. 31 marca 2021r.

Wg danych GUS w roku 2024 Powiat rawicki miał 58 495 mieszkańców, z czego 50,7% stanowiły kobiety, a 49,3% mężczyźni. W latach 2002-2024 liczba mieszkańców zmalała o 0,9%. Średni wiek mieszkańców wynosił 41,3 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa wielkopolskiego oraz nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski w tym okresie. Prognozowana liczba mieszkańców powiatu rawickiego w 2050 roku wynosi 54 986, z czego 27 481 to kobiety, a 27 505 mężczyźni².

Wykres 2 Liczba mieszkańców powiatu rawickiego w latach 2022-2024

(Źródło: GUS, 31.XII.2024)

Powiat rawicki ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -165. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -2,82 na 1000 mieszkańców powiatu rawickiego. W 2024 roku urodziło się 460 dzieci, w tym 47,6% dziewczynek i 52,4% chłopców. Średnia waga noworodków to 3 433 gramów. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,71 i jest mniejszy od średniej dla województwa oraz większy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.

² https://www.polskawliczbach.pl/powiat_rawicki

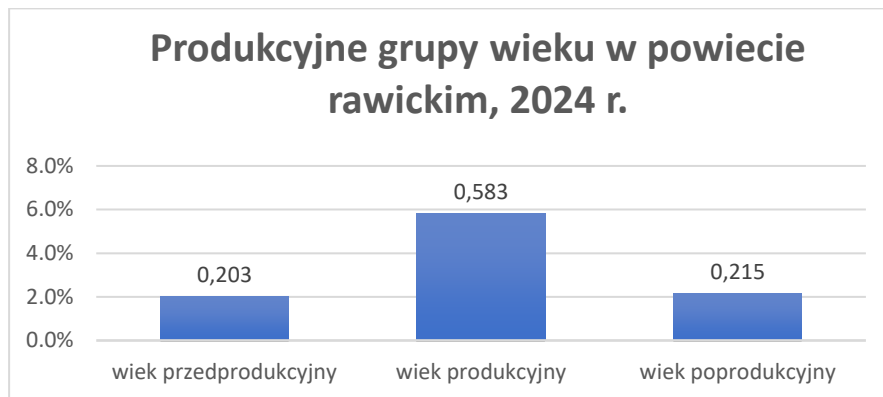
Tabela 1 Przyrost naturalny w powiecie rawickim - lata 2022-2024

	Urodzenia	Zgony	Zgony niemowląt	Przyrost naturalny
2022	546	643	2	-97
2023	437	617	2	-180
2024	460	625	5	-165

(Źródło: GUS, 31.XII.2024)

58,3% mieszkańców powiatu rawickiego na koniec roku 2024 była w wieku produkcyjnym, 20,3% w wieku przedprodukcyjnym, a 21,5% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Wykres 3 Produkcyjne grupy wieku w powiecie rawickim w 2024 r.

Analiza sytuacji demograficznej powiatu rawickiego wskazuje na utrzymujące się niekorzystne tendencje ludnościowe, które wpływają na obecne i przyszłe potrzeby mieszkańców.

W ostatnich latach obserwuje się spadek liczby ludności (o 0,9% w latach 2002–2024), a także stały ujemny przyrost naturalny, który w 2024 roku wyniósł -165 osób. Struktura wiekowa pokazuje jednocześnie wysoki odsetek osób w wieku poprodukcyjnym (21,5%) oraz stopniowy spadek udziału mieszkańców w wieku produkcyjnym, co w dłuższej perspektywie może osłabiać lokalny potencjał społeczny i ekonomiczny. Prognozy na 2050 rok również wskazują na dalszy spadek liczby mieszkańców.

Obserwowane zjawiska demograficzne będą prowadziły do zwiększonego zapotrzebowania na usługi kierowane do osób starszych, w tym na specjalistyczne usługi opiekuńcze, opiekę zdrowotną – szczególnie w zakresie dostępu do lekarzy specjalistów – wsparcie środowiskowe, opiekę wytchnieniową oraz ofertę aktywizującą seniorów. W grupie tej duży procent będą stanowiły osoby z niepełnosprawnościami.

2. Osoby z niepełnosprawnościami w Powiecie Rawickim

Na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2021r. liczba osób z niepełnosprawnościami według stanu na dz. 31 marca 2021r. ogółem wynosiła 5,4 mln. i stanowiła 14,3% ludności kraju wobec 12,2% w 2011r. oraz 14,3% w 2002r. Udział mężczyzn wśród osób z niepełnosprawnościami wynosił 45,1% wobec 54,9% dla kobiet.

Wg NSPLiM z 2021r. Powiat Rawicki miał 58 511 mieszkańców, z czego 9 389 to osoby z niepełnosprawnościami (16,05%). Wśród nich większość stanowiły kobiety (5 039 osób, tj. 53,67%). Zdecydowana większość, 7 295 osób, tj. ok. 77,70% ogółu osób z niepełnosprawnościami w powiecie posiadała odpowiednie, prawne orzeczenie potwierdzające niepełnosprawność. Osoby niepełnosprawne tylko biologicznie, czyli takie, które nie posiadały odpowiedniego orzeczenia, ale odczuwały ograniczenie zwykłych (podstawowych) czynności życiowych odpowiednich dla ich wieku, stanowiły grupę 2 094 osób (22,30%).

W 2021r. najwyższy odsetek osób dotkniętych niepełnosprawnością w ogóle mieszkańców poszczególnych gmin wchodzących w skład powiatu odnotowano w gminach Rawicz (17,30%), Bojanowo (**16,87%**), Pakosław (**16,27%**), a najniższy w gminach Miejska Górka (15,31%) i Jutrosin (10,41%). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2 Osoby z niepełnosprawnościami w gminach wchodzących w skład powiatu rawickiego w 2021r.

Nazwa gminy	Liczba osób z niepełnosprawnościami			Udział osób z niepełnosprawnościami w ogóle mieszkańców (w %)			
	ogółem		prawnie	tylko biologicznie	ogółem	prawnie	tylko biologicznie
	M	K					
Bojanowo	1 391		1 059	332	16,87	12,84	4,03
	673	718					
Jutrosin	715		547	168	10,41	7,96	2,45
	345	370					
Miejska Górka	1 361		924	437	15,31	10,39	4,92
	654	707					
Pakość	773		571	202	16,27	12,02	4,25
	430	343					
Rawicz	5 149		4194	955	17,30	14,09	3,21
	2 248	2 901					
OGÓŁEM	9 389		7 295	2094	16,05	12,47	3,58
	4350	5 039					

Źródło danych: Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2021.

3. Niepełnosprawność w Powiecie Rawickim wg orzeczeń Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności

Orzecznictwem o niepełnosprawności w odniesieniu do mieszkańców Powiatu Rawickiego zajmuje się Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności (PZON) w Rawiczu. Głównym celem wydania orzeczeń jest uzyskanie zasiłku i świadczenia pielęgnacyjnego, korzystanie z uprawnień na podstawie art. 8 ustawy z dn. 20.06.1997 Prawo o ruchu drogowym, odpowiedniego zatrudnienia i korzystanie z innych ulg i uprawnień na podstawie odrębnych przepisów.

W latach 2022-2025 PZON wydał łącznie 5450 orzeczeń w tym, 562 orzeczenia o niepełnosprawności oraz 4888 orzeczeń o stopniu niepełnosprawności. Z roku na rok obserwuje się zwiększenie liczby wydanych orzeczeń.

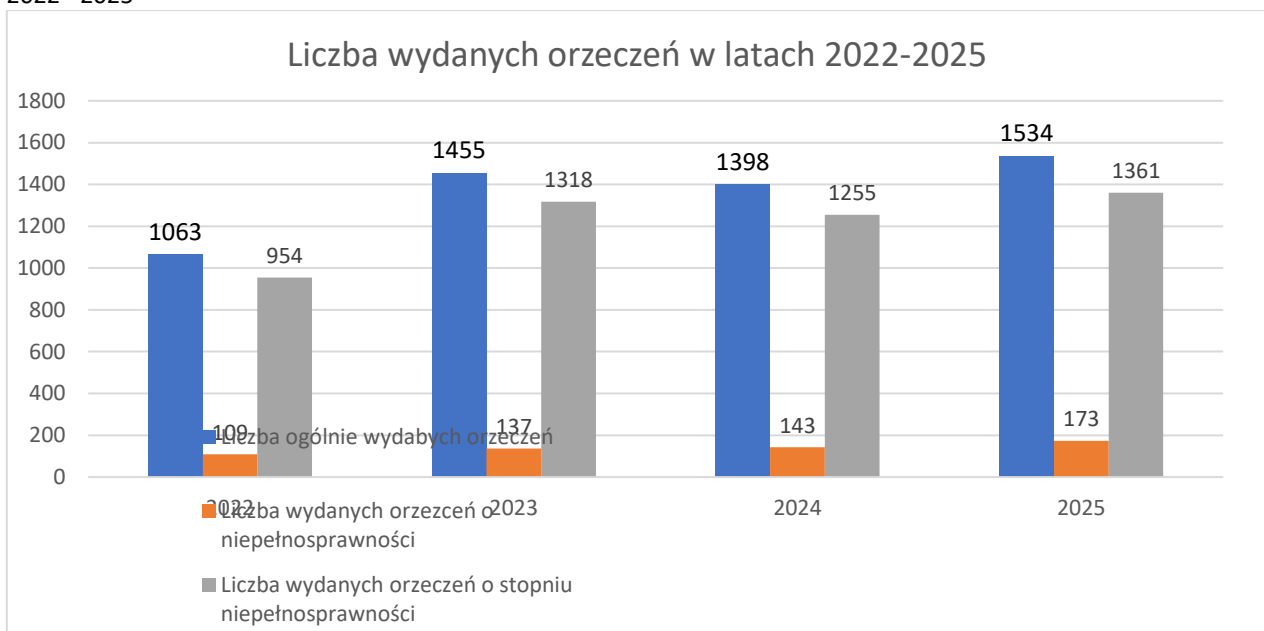
Tabela 3 Liczba i cel wniosków o ustalenie niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności w latach 2022-2025

Lp.	Treść	2022	2023	2024	2025	Liczba ogółem
1.	Liczba i cel przyjętych wniosków o ustalenie niepełnosprawności, w tym:	118	150	175	144	587
	Uzyskanie zasiłku pielęgnacyjnego	70	71	59	42	242
	Uzyskanie świadczenia pielęgnacyjnego	42	68	109	101	320
	Korzystanie z innych ulg i uprawnień na podstawie odrębnych przepisów (np. zniżki na przejazdy pociągami, dofinansowanie do sprzętu ortopedycznego, Zamieszkiwanie w oddzielnym pokoju itp.)	6	11	7	1	25
2.	Liczba i cel przyjętych wniosków o ustalenie stopnia niepełnosprawności, w tym:	1 153	1 258	1 469	1 305	5 185
	Odpowiednie zatrudnienie	218	224	244	218	904
	Szkolenie	2	0	1	0	3
	Uczestnictwo w terapii zajęciowej	3	2	3	13	21
	Konieczność zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	90	115	126	115	446
	Korzystanie z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji	126	148	152	151	577

Korzystanie z uprawnień na podstawie art. 8 ustawy z 20.06.1997 Prawo o ruchu drogowym	206	268	307	252	1033
Uzyskanie zasiłku pielęgnacyjnego	285	326	383	3131307	
Inne, np. legitymacja osoby niepełnosprawnej, dofinansowanie na studia, korzystanie z innych ulg i uprawnień na podstawie odrębnych przepisów	223	175	253	243	894

Według danych otrzymanych z ZON w Rawiczu w latach 2022-2025 wydano 5450 orzeczenia, w tym: 562 orzeczeń o niepełnosprawności i 4888 orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

Wykres 4 Liczba wydanych orzeczeń przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Rawiczu w latach 2022– 2025

Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Rawiczu

Poniższe tabele pokazują liczbę wydanych w latach 2022-2025 orzeczeń o niepełnosprawności wg przyczyn niepełnosprawności z wyszczególnieniem wieku, płci oraz orzeczeń o stopniu niepełnosprawności wg przyczyn niepełnosprawności z wyszczególnieniem wieku, płci, wykształcenia i zatrudnienia.

Tabela 4 . Orzeczenia o niepełnosprawności (do 16 roku życia) wydane w 2022 roku wg symbolu niepełnosprawności, wieku oraz płci (powiat rawicki)

L. p.	Razem (6+7)	Liczba osób wg przyczyny niepełnosprawności (2022 rok)				
		Wg wieku			Według płci	
		Do 3 lat	4-7 lat	8-16 lat	K	M
1	2	3	4	5	6	7
		Liczba osób wg przyczyny niepełnosprawności 01-U				
1.	17	1	5	11	3	14
		Liczba osób wg przyczyny niepełnosprawności 02-P				
2.	7	0	1	6	2	5
		Liczba osób wg przyczyny niepełnosprawności 03-L				
3.	21	6	9	6	4	17
		Liczba osób wg przyczyny niepełnosprawności 04-O				
4.	8	4	2	2	5	3
		Liczba osób wg przyczyny niepełnosprawności 05-R				
5.	15	7	2	6	7	8
		Liczba osób wg przyczyny niepełnosprawności 06-E				
6.	7	2	2	3	1	6
		Liczba osób wg przyczyny niepełnosprawności 07-S				
7.	9	5	3	1	4	5

		Liczba osób wg przyczyny niepełnosprawności 08-T				
8.	3	1	2	0	3	0
		Liczba osób wg przyczyny niepełnosprawności 09-M				
9.	4	0	0	4	2	2
		Liczba osób wg przyczyny niepełnosprawności 10-N				
10.	25	14	4	7	12	13
		Liczba osób wg przyczyny niepełnosprawności 11-I				
11.	20	9	5	6	8	12
		Liczba osób wg przyczyny niepełnosprawności 12-C				
12.	27	5	11	11	2	25

Tabela 5. Orzeczenia o niepełnosprawności (do 16 roku życia) wydane w 2023 roku wg symbolu niepełnosprawności, wieku oraz płci (powiat rawicki)

L. p.	Razem (6+7)	Liczba osób wg przyczyny niepełnosprawności (2023 rok)				
		Wg wieku			Według płci	
		Do 3 lat	4-7 lat	8-16 lat	K	M
1	2	3	4	5	6	7
		Liczba osób wg przyczyny niepełnosprawności 01-U				
1.	28	2	1	25	7	21
		Liczba osób wg przyczyny niepełnosprawności 02-P				
2.	1	0	0	1	1	0
		Liczba osób wg przyczyny niepełnosprawności 03-L				
3.	30	6	10	14	10	20
		Liczba osób wg przyczyny niepełnosprawności 04-O				
4.	16	6	3	7	7	9
		Liczba osób wg przyczyny niepełnosprawności 05-R				
5.	17	4	5	8	9	8
		Liczba osób wg przyczyny niepełnosprawności 06-E				
6.	12	3	3	6	5	7
		Liczba osób wg przyczyny niepełnosprawności 07-S				
7.	8	5	1	2	2	6
		Liczba osób wg przyczyny niepełnosprawności 08-T				
8.	2	0	0	2	1	1
		Liczba osób wg przyczyny niepełnosprawności 09-M				
9.	5	0	0	5	2	3
		Liczba osób wg przyczyny niepełnosprawności 10-N				
10.	26	6	8	12	9	17
		Liczba osób wg przyczyny niepełnosprawności 11-I				
11.	22	8	4	10	6	16
		Liczba osób wg przyczyny niepełnosprawności 12-C				
12.	39	4	11	24	7	32

Tabela 6 Orzeczenia o niepełnosprawności (do 16 roku życia) wydane w 2024 roku wg symbolu niepełnosprawności, wieku oraz płci (powiat rawicki)

L. p.	Razem (6+7)	Liczba osób wg przyczyny niepełnosprawności (2024 rok)				
		Wg wieku			Według płci	
		Do 3 lat	4-7 lat	8-16 lat	K	M
1	2	3	4	5	6	7
		Liczba osób wg przyczyny niepełnosprawności 01-U				
1.	12	0	1	11	5	7
		Liczba osób wg przyczyny niepełnosprawności 02-P				
2.	8	0	2	6	4	4
		Liczba osób wg przyczyny niepełnosprawności 03-L				
3.	24	6	12	6	5	19
		Liczba osób wg przyczyny niepełnosprawności 04-O				
4.	9	1	4	4	7	2
		Liczba osób wg przyczyny niepełnosprawności 05-R				
5.	17	2	4	11	9	8
		Liczba osób wg przyczyny niepełnosprawności 06-E				
6.	7	0	0	7	4	3
		Liczba osób wg przyczyny niepełnosprawności 07-S				
7.	18	7	7	4	12	6

		Liczba osób wg przyczyny niepełnosprawności 08-T				
8.	4	1	3	0	1	3
		Liczba osób wg przyczyny niepełnosprawności 09-M				
9.	3	1	0	2	2	1
		Liczba osób wg przyczyny niepełnosprawności 10-N				
10.	21	8	3	10	8	13
		Liczba osób wg przyczyny niepełnosprawności 11-I				
11.	15	5	1	9	7	8
		Liczba osób wg przyczyny niepełnosprawności 12-C				
12.	49	11	19	19	13	36

Tabela 7 Orzeczenia o niepełnosprawności (do 16 roku życia) wydane w 2025 roku wg symbolu niepełnosprawności, wieku oraz płci (powiat rawicki)

L. p.	Razem (6+7)	Liczba osób wg przyczyny niepełnosprawności (2024 rok)				
		Wg wieku			Według płci	
		Do 3 lat	4-7 lat	8-16 lat	K	M
1	1	2	3	4	5	6
		Liczba osób wg przyczyny niepełnosprawności 01-U				
1.	8	0	0	8	3	5
		Liczba osób wg przyczyny niepełnosprawności 02-P				
2.	6	0	1	5	2	4
		Liczba osób wg przyczyny niepełnosprawności 03-L				
3.	17	2	9	6	3	14
		Liczba osób wg przyczyny niepełnosprawności 04-O				
4.	12	3	3	6	6	6
		Liczba osób wg przyczyny niepełnosprawności 05-R				
5.	6	2	2	2	3	3
		Liczba osób wg przyczyny niepełnosprawności 06-E				
6.	7	3	0	4	2	5
		Liczba osób wg przyczyny niepełnosprawności 07-S				
7.	7	2	0	5	3	4
		Liczba osób wg przyczyny niepełnosprawności 08-T				
8.	4	0	1	3	2	2
		Liczba osób wg przyczyny niepełnosprawności 09-M				
9.	1	0	0	1	0	1
		Liczba osób wg przyczyny niepełnosprawności 10-N				
10.	25	10	7	8	10	15
		Liczba osób wg przyczyny niepełnosprawności 11-I				
11.	26	9	7	10	9	17
		Liczba osób wg przyczyny niepełnosprawności 12-C				
12.	45	7	21	17	12	33

Tabela 8 Orzeczenia o stopniu niepełnosprawności (od 16 roku życia) wydane w 2022 roku z uwzględnieniem przyczyny niepełnosprawności, wieku oraz płci (powiat rawicki)

L.p.	Liczba osób wg symbolu przyczyny niepełnosprawności																
	według stopnia niepełnosprawności				według wieku				według płci		według wykształcenia					według zatrudnienia	
	Razem (3+4+5)	znaczny	umiarkowany	lekki	16-25	26-40	41-59	60 i więcej	K	M	mniej niż podstawowe	podstawowe	zasadnicze	średnie	wyższe	pracujący	niepracujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Liczba osób wg symbolu przyczyny niepełnosprawności 01-U																	
1.	17	10	5	2	13	2	2	0	6	11	3	12	2	0	0	1	16
Liczba osób wg symbolu przyczyny niepełnosprawności 02-P																	
2.	71	37	27	7	3	7	16	45	36	35	2	20	27	16	6	8	63
Liczba osób wg symbolu przyczyny niepełnosprawności 03-L																	
3.	51	10	27	14	5	5	9	32	24	27	1	10	24	14	2	9	42
Liczba osób wg symbolu przyczyny niepełnosprawności 04-O																	
4.	29	7	17	5	2	5	9	13	14	15	0	5	13	8	3	8	21
Liczba osób wg symbolu przyczyny niepełnosprawności 05-R																	
5.	397	91	234	72	5	23	101	268	219	178	0	62	182	119	34	102	295
Liczba osób wg symbolu przyczyny niepełnosprawności 06-E																	
6.	15	2	7	6	5	3	6	1	8	7	0	5	7	2	1	3	12
Liczba osób wg symbolu przyczyny niepełnosprawności 07-S																	
7.	223	58	138	27	3	6	53	161	91	132	1	46	104	53	19	53	170
Liczba osób wg symbolu przyczyny niepełnosprawności 08-T																	
8.	42	27	11	4	2	4	8	28	20	22	0	7	14	20	1	7	35
Liczba osób wg symbolu przyczyny niepełnosprawności 09-M																	
9.	106	51	52	3	1	4	35	66	64	42	0	10	47	38	11	31	75
Liczba osób wg symbolu przyczyny niepełnosprawności 10-N																	
10.	155	78	64	13	7	16	42	90	77	78	1	28	71	41	14	35	120
Liczba osób wg symbolu przyczyny niepełnosprawności 11-I																	
11.	83	28	43	12	13	4	29	37	40	43	2	19	31	25	6	28	55
Liczba osób wg symbolu przyczyny niepełnosprawności 12-C																	
12.	4	2	2	0	4	0	0	0	1	3	1	3	0	0	0	0	4

Tabela 9 Orzeczenia o stopniu niepełnosprawności (od 16 roku życia) wydane w 2023 roku z uwzględnieniem przyczyny niepełnosprawności, wieku oraz płci (powiat rawicki)

L.p.	Liczba osób wg symbolu przyczyny niepełnosprawności																
	według stopnia niepełnosprawności				według wieku				według płci		według wykształcenia					według zatrudnienia	
	Razem (3+4+5)	znaczny	umiarkowany	lekki	16- 25	26- 40	41- 59	60 i więcej	K	M	mniej niż podstawowe	podstawowe	zasadnicze	średnie	wyższe	pracujący	niepracujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Liczba osób wg symbolu przyczyny niepełnosprawności 01-U																	
1.	26	14	10	2	16	5	5	0	11	15	6	18	2	0	0	2	24
Liczba osób wg symbolu przyczyny niepełnosprawności 02-P																	
2.	89	34	41	14	8	11	30	40	40	49	1	25	33	23	7	14	75
Liczba osób wg symbolu przyczyny niepełnosprawności 03-L																	
3.	95	23	56	16	8	6	17	64	55	40	1	24	43	15	12	18	77
Liczba osób wg symbolu przyczyny niepełnosprawności 04-O																	
4.	42	10	24	8	8	5	10	19	22	20	1	10	16	9	6	12	30
Liczba osób wg symbolu przyczyny niepełnosprawności 05-R																	
5.	627	169	381	77	14	26	182	405	344	283	2	89	274	210	52	155	472
Liczba osób wg symbolu przyczyny niepełnosprawności 06-E																	
6.	13	1	10	2	2	3	6	2	8	5	0	3	7	2	1	5	8
Liczba osób wg symbolu przyczyny niepełnosprawności 07-S																	
7.	295	100	182	13	2	15	47	231	118	177	1	52	135	88	19	48	247
Liczba osób wg symbolu przyczyny niepełnosprawności 08-T																	
8.	76	49	23	4	4	4	18	50	35	41	0	16	29	25	6	13	63
Liczba osób wg symbolu przyczyny niepełnosprawności 09-M																	
9.	126	61	64	1	3	5	32	86	82	44	0	20	47	46	13	27	99
Liczba osób wg symbolu przyczyny niepełnosprawności 10-N																	
10.	253	130	111	12	14	23	73	143	137	116	3	37	107	80	26	62	191
Liczba osób wg symbolu przyczyny niepełnosprawności 11-I																	
11.	100	41	54	5	5	11	28	56	46	54	0	16	50	27	7	20	80
Liczba osób wg symbolu przyczyny niepełnosprawności 12-C																	
12.	6	3	3	0	6	0	0	0	1	5	1	5	0	0	0	0	6

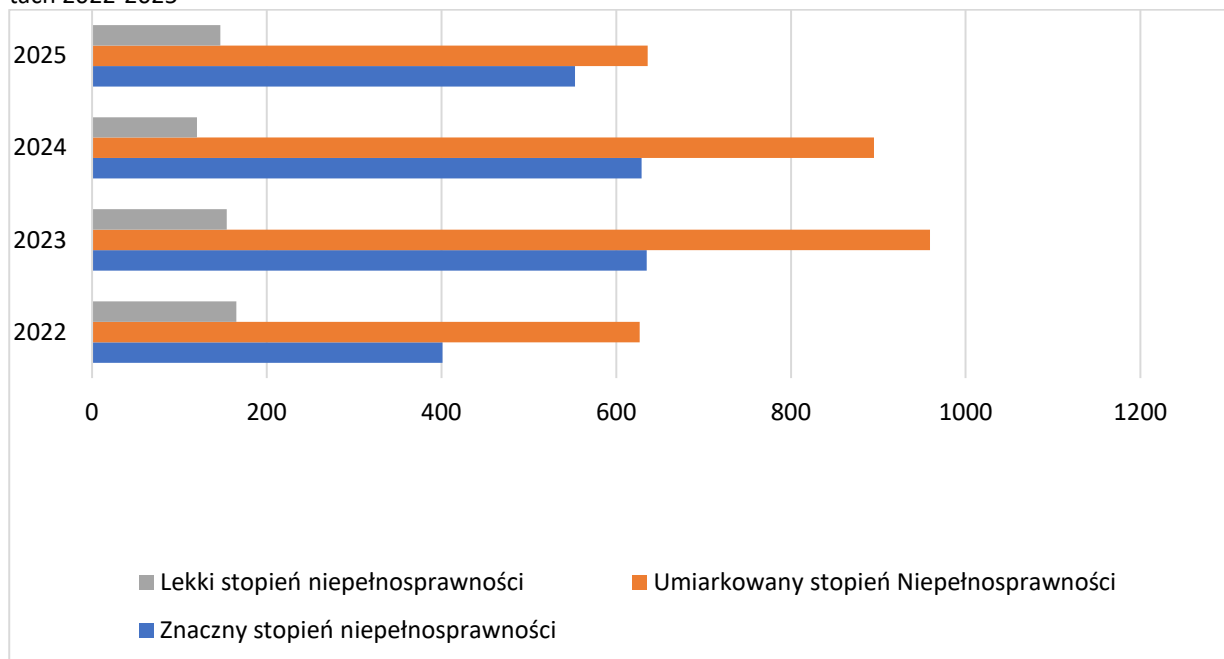
Tabela 10 Orzeczenia o stopniu niepełnosprawności (od 16 roku życia) wydane w 2024 roku z uwzględnieniem przyczyny niepełnosprawności, wieku oraz płci (powiat rawicki)

L.p.	Liczba osób wg symbolu przyczyny niepełnosprawności																
	według stopnia niepełnosprawności				według wieku				według płci		według wykształcenia					według zatrudnienia	
	Razem (3+4+5)	znaczny	umiarkowany	lekki	16- 25	26- 40	41- 59	60 i więcej	K	M	mniej niż podstawowe	podstawowe	zasadnicze	średnie	wyższe	pracujący	niepracujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Liczba osób wg symbolu przyczyny niepełnosprawności 01-U																	
1.	28	14	13	1	21	6	1	0	8	20	7	17	2	2	0	0	28
Liczba osób wg symbolu przyczyny niepełnosprawności 02-P																	
2.	69	29	28	12	3	11	30	25	37	32	1	22	26	16	4	9	60
Liczba osób wg symbolu przyczyny niepełnosprawności 03-L																	
3.	82	18	54	10	10	6	13	53	37	45	3	23	34	14	8	18	64
Liczba osób wg symbolu przyczyny niepełnosprawności 04-O																	
4.	48	17	26	5	5	6	13	24	28	20	0	7	20	15	6	12	36
Liczba osób wg symbolu przyczyny niepełnosprawności 05-R																	
5.	520	166	306	48	10	18	144	348	304	216	3	89	218	171	39	114	406
Liczba osób wg symbolu przyczyny niepełnosprawności 06-E																	
6.	16	2	10	4	6	5	4	1	9	7	0	5	8	2	1	3	13
Liczba osób wg symbolu przyczyny niepełnosprawności 07-S																	
7.	289	97	181	11	3	6	56	224	119	170	2	54	136	79	18	52	237
Liczba osób wg symbolu przyczyny niepełnosprawności 08-T																	
8.	80	39	32	9	9	6	24	41	38	42	1	11	30	28	10	21	59
Liczba osób wg symbolu przyczyny niepełnosprawności 09-M																	
9.	116	54	62	0	2	2	44	68	76	40	1	10	47	47	11	27	89
Liczba osób wg symbolu przyczyny niepełnosprawności 10-N																	
10.	265	140	115	10	11	17	74	163	137	128	2	56	96	86	25	42	223
Liczba osób wg symbolu przyczyny niepełnosprawności 11-I																	
11.	117	44	65	8	23	10	26	58	58	59	2	21	44	35	15	35	82
Liczba osób wg symbolu przyczyny niepełnosprawności 12-C																	
12.	14	9	3	2	13	1	0	0	3	11	6	7	0	1	0	0	14

Tabela 11 Orzeczenia o stopniu niepełnosprawności (od 16 roku życia) wydane w 2025 roku z uwzględnieniem przyczyny niepełnosprawności, wieku oraz płci (powiat rawicki)

L.p.	Liczba osób wg symbolu przyczyny niepełnosprawności																
	według stopnia niepełnosprawności				według wieku				według płci		według wykształcenia					według zatrudnienia	
	Razem (3+4+5)	znaczny	umiarkowany	lekki	16- 25	26- 40	41- 59	60 i więcej	K	M	mniej niż podstawowe	podstawowe	zasadnicze	średnie	wyższe	pracujący	niepracujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Liczba osób wg symbolu przyczyny niepełnosprawności 01-U																	
1.	28	13	14	1	12	12	4	0	14	14	11	11	5	1	0	2	26
Liczba osób wg symbolu przyczyny niepełnosprawności 02-P																	
2.	76	35	36	5	5	12	25	34	43	33	2	17	29	15	13	12	64
Liczba osób wg symbolu przyczyny niepełnosprawności 03-L																	
3.	59	9	24	26	11	4	22	22	25	34	0	15	26	13	5	22	37
Liczba osób wg symbolu przyczyny niepełnosprawności 04-O																	
4.	25	8	9	8	4	4	5	12	17	8	0	6	5	13	1	6	19
Liczba osób wg symbolu przyczyny niepełnosprawności 05-R																	
5.	451	137	245	69	10	22	121	298	278	173	0	73	200	135	43	104	347
Liczba osób wg symbolu przyczyny niepełnosprawności 06-E																	
6.	10	1	5	4	3	1	4	2	4	6	0	3	2	2	3	3	7
Liczba osób wg symbolu przyczyny niepełnosprawności 07-S																	
7.	222	80	130	12	4	9	49	160	85	137	0	40	109	61	12	39	183
Liczba osób wg symbolu przyczyny niepełnosprawności 08-T																	
8.	66	43	20	3	2	5	16	43	30	36	1	10	27	20	8	11	55
Liczba osób wg symbolu przyczyny niepełnosprawności 09-M																	
9.	116	58	57	1	0	8	44	64	83	33	0	7	45	48	16	37	79
Liczba osób wg symbolu przyczyny niepełnosprawności 10-N																	
10.	203	127	69	7	15	11	52	125	102	101	3	39	78	69	14	35	168
Liczba osób wg symbolu przyczyny niepełnosprawności 11-I																	
11.	70	33	26	11	9	4	27	30	33	37	1	18	29	19	3	21	49
Liczba osób wg symbolu przyczyny niepełnosprawności 12-C																	
12.	10	9	1	0	8	2	0	0	2	8	3	5	0	2	0	0	10

Wykres 5. Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności z podziałem na stopnie niepełnosprawności w latach 2022-2025

Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Rawiczu

Analizując powyższe dane można zaobserwować wzrost wydawanych orzeczeń, czego konsekwencją będzie potrzeba objęcia większej grupy osób odpowiednim wsparciem skierowanym na osoby z niepełnosprawnościami. Świadczy, iż coraz większa liczba mieszkańców powiatu będzie wymagała wsparcia z tytułu niepełnosprawności. Na poziom uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym i zawodowym ma wpływ nie tylko rodzaj i stopień niepełnosprawności czy wiek, ale również posiadane wykształcenie, a co za tym idzie przygotowanie zawodowe.

W latach 2022-2025 roku wśród mieszkańców powiatu w wieku powyżej 16 r.ż. dotkniętych niepełnosprawnością największe grupy stanowiły osoby z wykształceniem zawodowym (2481 osób tj. 41,9%) i średnim (1755 osób, tj. 29,64%) a najmniejszą osoby z wykształceniem poniżej podstawowego (76 osób tj. 1,28%). Największą grupę osób, które otrzymały orzeczenie o stopniu niepełnosprawności stanowią osoby niepracujące 4635 osób (78,28%) oraz wg płci kobiety 3632 (tj. 51,83%).

4. Sytuacja osób z niepełnosprawnościami na powiatowym rynku pracy

Osoby z niepełnosprawnościami są jedną z najliczniejszych grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. W celu przeciwdziałania temu procesowi, potrzebne są działania wyrównujące szanse osób niepełnosprawnych we wszystkich sferach życia, w tym w na rynku pracy.

Osoba z niepełnosprawnościami może być zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy jako:

- **bezrobotny** – to osoba, która posiada ustaloną niepełnosprawność, jednak nie jest uprawniona m.in. do renty z tytułu niezdolności do pracy, renty socjalnej, zasiłku stałego.
- **poszukujący pracy** – to osoba, która oprócz ustalonej niepełnosprawności jest uprawniona m.in. do renty z tytułu niezdolności do pracy, renty socjalnej, zasiłku stałego.

Osoba z orzeczonym stopniem o niepełnosprawności, która jest zdolna do podjęcia zatrudnienia w co najmniej połowie wymiaru czasu pracy, posiadająca status „bezrobotnego” może skorzystać ze wszystkich form pomocy dla osoby bezrobotnej.

Ponadto, osoby z niepełnosprawnościami zarejestrowane w powiatowym urzędzie pracy jako poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu mogą również korzystać na zasadach takich jak bezrobotni z następujących form pomocy: szkoleń stażu, prac interwencyjnych, badań lekarskich lub psychologicznych, o których mowa w art. 205 ust. 1 ustawy o rynku pracy i służbach zatrudnienia; zwrotu kosztów przejazdu, o których mowa w art. 206 ust. 1, 3 i 4 ustawy o rynku pracy i służbach zatrudnienia; zwrotu kosztów zakwaterowania, o których mowa w art. 206 ust. 2 ustawy o rynku pracy i służbach zatrudnienia; bonu na zasiedlenie; bonu na kształcenie; finansowania potwierdzenia nabycia wiedzy i umiejętności lub kosztu uzyskania dokumentu potwierdzającego nabycie wiedzy i umiejętności.

Dla osób z niepełnosprawnościami posiadających status „poszukującej pracy”, a nie pozostających w zatrudnieniu, przewidziane są usługi urzędu pracy i instrumenty finansowane ze środków PFRON.

Instrumenty te są adresowane bezpośrednio do osób niepełnosprawnych, jak też do ich pracodawców. Wsparcie osób z niepełnosprawnościami może być finansowane ze środków PFRON, EFE i Funduszu Pracy.

Bezrobocie wśród niepełnosprawnych mieszkańców Powiatu rawickiego zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Rawiczu na przestrzeni ostatnich 4 lat utrzymuje się na niemal stałym poziomie. Dużym problemem w aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami jest mała liczba ofert pracy skierowana dla nich oraz uniemożliwienie podjęcia każdej pracy ze względu na ich ograniczenia wynikające ze złego stanu zdrowia. Dużym problemem powiatu jest

Tabela 12. Liczba osób z niepełnosprawnościami zarejestrowanych jako bezrobotni i poszukujący pracy w latach 2022-2025

Rok	Liczba osób zarejestrowanych Bezrobotnych ogółem	W tym liczba osób z niepełno sprawnościami zarejestrowanych jako osoby bezrobotne	Udział % OzN w liczbie osób zarejestrowanych jako osoby bezrobotne	Liczba osób zarejestrowanych jako poszukujące pracy ogółem	W tym Liczba osób z niepełno sprawnościami zarejestrowanych jako osoby poszukujące pracy	Udział % OzN w liczbie osób zarejestrowanych jako osoby poszukujące pracy
2022	918	85	9,26	29	12	41,38
2023	934	81	8,67	22	12	54,55
2024	932	64	6,87	27	6	22,27
2025	1085	75	6,91	27	9	40,91

Źródło PUP w Rawiczu

Osoby z niepełnosprawnościami zarejestrowane w PUP w latach 2022-2025 korzystały najwięcej otrzymały pomocy finansowanej z środków Funduszu Pracy (48,86%) a najmniej z PFRON (17,05%).

Tabela 13. Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w latach 2022-2025

Lata/forma aktywizacji	PFRON	EFS		FP		OGÓŁEM	
	Ilość osób	Ilość osób	kwota	Ilość osób	kwota	Ilość osób	kwota
STAŻ							
2022	0	6		2		8	
2023	1	1		1		3	
2024	1	3		0		4	
2025	0	2		0		2	
SZKOLENIA							
2022	1	1		3		5	
2023	2	2		1		5	
2024	0	3		1		4	
2025	0	1		2		3	
ZWROT KOSZTÓW WYPOSAŻENIA STANOWISKA PRACY							
2022	1	3		2		6	
2023	2	0		0		2	
2024	2	0		1		3	
2025	2	0		0		2	
JEDNORAZOWE ŚRODKI NA PODJĘCIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZE							
2022	1	3		0		4	
2023	0	0		0		0	
2024	0	0		0		0	
2025	2	2		1		5	
PRACE INTERWENCYJNE							
2022	0	0		3		3	
2023	0	0		1		1	
2024	0	1		2		3	
2025	0	2		1		3	
PRACE SPOŁECZNE - UŻYTECZNE							
2022	0	0		7		7	
2023	0	0		5		5	
2024	0	0		4		4	
2025	0	0		5		5	
ROBOTY PUBLICZNE							
2022	0	0		0		0	
2023	0	0		0		0	

2024	0	0	0	0
2025	0	0	0	0
SZKOLENIE W KLUBIE PRACY				
2022	0	0	0	0
2023	0	0	0	0
2024	0	0	0	0
2025	0	0	0	0
Refundacja kosztów zatrudnienia powyżej 50 roku życia				
2022	0	0	0	0
2023	0	0	0	0
2024	0	0	0	0
2025	0	0	1	1
STUDIA PODYPLOMOWE				
2022	0	0	0	0
2023	0	0	0	0
2024	0	0	0	0
2025	0	0	0	0
BON NA ZASIEDLENIE				
2022	0	0	0	0
2023	0	0	0	0
2024	0	0	0	0
2025	0	0	0	0
PODSUMOWANIE				
Razem rok 2022	3	13	17	33
Razem rok 2023	5	3	8	16
Razem rok 2024	3	7	8	18
Razem rok 2025	4	7	10	21

5. Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób z niepełnosprawnościami w Powiecie Rawickim

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych rehabilitacja osób niepełnosprawnych to zespół działań, w szczególności organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych i społecznych, zmierzających do osiągnięcia, przy aktywnym uczestnictwie tych osób, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji.

Strategicznym celem rehabilitacji jest doprowadzenie do jak najmniejszej zależności chorych i osób z niepełnosprawnościami od otoczenia, tak aby mogły one współdziałać na zasadach równopartnerstwa z osobami zdrowymi. Ma ona na celu umożliwienie osobom z niepełnosprawnościami uczestnictwo w życiu społecznym poprzez:

- a) wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej osób z niepełnosprawnościami,
- b) wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych,
- c) likwidację barier, w szczególności architektonicznych, urbanistycznych, transportowych, technicznych, w komunikowaniu się i dostępie do informacji,
- d) kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami z niepełnosprawnościami.

Zadania powiatu z zakresu rehabilitacji społecznej wykonuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rawiczu, natomiast zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej realizowane są przez Powiatowy Urząd Pracy w Rawiczu. Są one w głównej mierze finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, ale również ze środków włączalnych powiatu i środków budżetu państwa i państwowych funduszy celowych.

Przy ustalaniu wysokości środków PFRON dla powiatów na realizację zadań określonych w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych wpływ mają m.in. takie dane jak: liczba osób niepełnosprawnych w powiecie, liczba osób niepełnosprawnych bezrobotnych i osób niepełnosprawnych poszukujących pracy w powiecie, liczba osób niepełnosprawnych w wieku 15 lat i więcej w powiecie, liczba niepełnosprawnych dzieci w wieku 0-14 lat w powiecie, wskaźnik częstości niepełnosprawności orzeczonej wśród dzieci w wieku 0-14 lat w kraju na podstawie dostępnych danych, wskaźnik częstości niepełnosprawności orzeczonej wśród osób w wieku powyżej 15 lat oraz liczba uczestników WTZ.

W latach 2022-2025 wysokość środków finansowych otrzymanych przez powiat na ten cel z Funduszu ulegała zwiększeniu co obrazuje poniższa tabela. Wzrost środków najczęściej związany był ze wzrostem części algorytmu przeznaczonego na WTZ.

Tabela 14 Środki PFRON otrzymane na zadania z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej realizowane przez powiat rawicki w latach 2022-2025

Rok	2022	2023	2024	2025
Środki PFRON otrzymane na zadania realizowane przez powiat rawicki (w zł) OGÓŁEM	2 596 596	2 937 544	3 558 360	3 736 778
z zakresu rehabilitacji społecznej z zakresu rehabilitacji społecznej	2 521 596	2 827 669,42	3 423 133,52	3 557 764,90
z zakresu rehabilitacji zawodowej z zakresu rehabilitacji zawodowej	75 000	109 874,58	135 226,48	179 000

5.1 Rehabilitacja zawodowa osób z niepełnosprawnościami na terenie Powiatu Rawickiego

Realizacją zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej w Powiecie Rawickim zajmuje się Powiatowy Urząd Pracy. Celem zadania jest ułatwienie osobie z niepełnosprawnościami uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego poprzez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy.

Według ustawy o rehabilitacji powiat ma określone zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych, są to:

- pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe osób niepełnosprawnych
- szkolenia i przekwalifikowania osób niepełnosprawnych,
- przyznanie jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej – dofinansowanie do oprocentowanego kredytu bankowego.

Osoba z niepełnosprawnościami w Powiatowym Urzędzie Pracy niepozostająca w zatrudnieniu ma prawo korzystać z usług lub instrumentów rynku pracy na zasadach określonych w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy pod warunkiem zarejestrowania jako osoba bezrobotna albo poszukująca pracy.

W zakresie rehabilitacji zawodowej, osoba z niepełnosprawnościami może otrzymać dofinansowanie na poniżej przedstawione zadania finansowane ze środków PFRON:

- Finansowanie kosztów szkolenia i przekwalifikowania zawodowego osób z niepełnosprawnościami

Finansowanie szkoleń i kursów zawodowych pozwalających podwyższyć kwalifikacje zawodowe lub zmienić profil zawodowy dla osób z niepełnosprawnościami jest jednym z zadań, które wspierają rozwój procesu aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych, tym samym zwiększając ich szanse w powrocie na rynek pracy. Zadanie to wpisuje się w aktualne trendy obowiązujące w pracy socjalnej, propagujące ideę partnerstwa na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.

- Zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy na rzecz osób z niepełnosprawnościami poszukujących pracy i niepozostających w zatrudnieniu

- Udzielanie osobom z niepełnosprawnościami środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej

Powyższe zadanie polega na podejmowaniu działań zmierzających do uaktywnienia osób z niepełnosprawnościami poprzez propagowanie i dofinansowanie przedsięwzięć nakierowanych, np. na rozpoczęcie działalności gospodarczej lub wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej.

- Zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej

Z wnioskiem o udzielenie refundacji na wyposażenie stanowiska pracy dla osoby z niepełnosprawnościami zarejestrowanej w Powiatowym Urzędzie Pracy może wystąpić pracodawca. Refundacja ze środków PFRON obejmuje udokumentowane koszty zakupu wyposażenia stanowiska pracy, na którym będzie wykonywać pracę osoba z niepełnosprawnościami. Zwrotowi nie podlegają koszty poniesione przez pracodawcę przed dniem zawarcia umowy.

- **Dofinansowanie do oprocentowania kredytu bankowego.** Osoba z niepełnosprawnościami może ubiegać się o dofinansowanie kredytu bankowego (inwestycyjnego lub obrotowego), zaciągniętego na kontynuację działalności gospodarczej, jeżeli:

- prowadzi działalność gospodarczą (wytwórczą, budowlaną, handlową, usługową) albo własne lub dzierżawione gospodarstwo rolne,
- posiada orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności,
- nie korzystała z pożyczki ze środków PFRON na rozpoczęcie działalności gospodarczej albo rolniczej lub taka

pożyczka została spłacona lub umorzona,

-otrzymała kredyt na kontynuację działalności gospodarczej albo prowadzenie własnego lub dzierżawionego gospodarstwa rolnego,

-nie posiada zaległości w zobowiązaniach wymagalnych wobec PFRON,

-prowadzi działalność gospodarczą albo własne lub dzierżawione gospodarstwo rolne od co najmniej jednego roku od daty złożenia wniosku.

Dofinansowanie nie może przekroczyć 50% oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego na kontynuowanie działalności, przysługującego w danym roku, po dniu zawarcia umowy pomiędzy Starostą a osobą z niepełnosprawnościami do końca roku kalendarzowego. Dofinansowaniem nie mogą być objęte odsetki za nieterminowe spłaty rat zarówno kapitału jak i odsetek.

W latach poprzednich w powiecie rawickim środki na rehabilitację zawodową przeznaczono na realizację zadań wskazanych w tabeli poniżej.

Tabela 15. Zadania realizowane w powiecie rawickim z zakresu rehabilitacji zawodowej w latach 2022-2025 ze środków PFRON

Nazwa	stan na ostatni dzień roku sprawozdawczego (w zł):			
	2022	2023	2024	2025
Środki PFRON przeznaczone na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej realizowane przez powiat rawicki (w zł), w tym:	75 000	109 874,58	135 226,48	179 000
Zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy (art. 26e)	30 000	90 000,00	125 000	99 000
Wydatki na instrumenty i usługi rynku pracy (art. 11)	15 000	19 874,58	10 226,48	0
Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej (art. 12a)	30 000	0	0	80 000

Małe wykorzystanie środków PFRON na rehabilitację zawodową wynika z małej liczby osób z niepełnosprawnościami, które chcą uzyskać wsparcie w zakresie rehabilitacji zawodowej oraz z licznych ograniczeń zdrowotnych tych osób oraz niedostosowanego dla rynku pracy.

5.2 Rehabilitacja społeczna osób z niepełnosprawnościami w Powiecie Rawickim

W powiecie rawickim środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych są wydawane w ramach rehabilitacji społecznej przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie na finansowanie:

a) FUNKCJONOWANIA WARSZTATÓW TERAPII ZAJĘCIOWEJ

Warsztaty Terapii Zajęciowej im. O. Euzebiusza Huchrackiego w Miejskiej Górcie są jedyną placówką w powiecie i organizują rehabilitację i terapię dla 61 uczestników. WTZ prowadzone są na zlecenie powiatu przez Stowarzyszenie Dzieci i Osób Niepełnosprawnych w Miejskiej Górcie, a koszty ich działalności są współfinansowane w 90% ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i w 10% ze środków powiatu rawickiego i innych powiatów, z których pochodzą uczestnicy.

Analizując realizację powyższego zadania można zauważyć, że pomimo tej samej liczby uczestników Warsztatów z roku na rok koszty funkcjonowania i tym samym dofinansowania wzrastają co jest związane ze zwiększeniem kosztów przeznaczonych na prowadzenie placówki.

Tabela 16. Osoby z niepełnosprawnościami korzystające z dofinansowania do Warsztatów Terapii Zajęciowej w latach 2022-2025

WARSZTATY TERAPII ZAJĘCIOWEJ				
rok	2022	2023	2024	2025
liczba uczestników	61	61	61	61
Plan finansowy ogółem (zł) w tym:	1 755 174	1 999 173,33	2 283 840	2 441 063
Środki PFRON	1 579 656	1 799 256	2 055 456	2 196 956
Środki własne powiatu	175 518	199 917,33	228 384	244 107

b) DOFINANSOWANIA DO UDZIAŁU OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ WRAZ Z OPIEKUNEM W TURNUSIE REHABILITACYJNYM

Jest to udział w zorganizowanej formie aktywnej rehabilitacji połączonej z elementami wypoczynku, której celem jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników, między innymi przez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań, a także przez udział w innych zajęciach przewidzianych programem turnusu. Występują następujące rodzaje turnusów rehabilitacyjnych: usprawniająco - rekreacyjny, rekreacyjno - sportowy i sportowy, szkoleniowy, psychoterapeutyczny, rozwijający zainteresowania i uzdolnienia oraz nauki niezależnego funkcjonowania z niepełnosprawnością.

Tabela 17. Osoby z niepełnosprawnościami korzystające z dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych w latach 2022-2025

TURNUSY REHABILITACYJNE				
Rok	2022	2023	2024	2025
Liczba złożonych wniosków	270	356	321	317
liczba osób z niepełnosprawnościami, które otrzymały dofinansowanie	145	177	187	139
Kwota wykorzystana (zł)	296 199	387 447	404 778	360 709

c) DOFINANSOWANIA SPORTU, KULTURY, REKREACJI I TURYSTYKI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Zadanie przeznaczone jest dla osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, jeżeli:

- prowadzą działalność na rzecz osób z niepełnosprawnościami przez okres co najmniej 2 lat przed dniem złożenia wniosku,
- udokumentują zapewnienie odpowiednich do potrzeb osób z niepełnosprawnościami warunków technicznych i lokalowych do realizacji zadania,
- udokumentują posiadanie środków własnych lub pozyskanych z innych źródeł do sfinansowania przedsięwzięcia w wysokości nieobjętej dofinansowaniem ze środków Funduszu.

Środki w ramach tego zadania są przeznaczone dla osób z niepełnosprawnościami zamieszkujących powiat rawicki. W poszczególnych latach pomoc przeznaczona na powyższe zadanie była zróżnicowana. Mała liczba wniosków związana jest, ze zmniejszającą się liczbą organizacji pozarządowych działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami na terenie powiatu oraz zasadą przyznawania pomocy co dwa lata tej samej organizacji z powodu ograniczonych środków.

Tabela 18. Osoby z niepełnosprawnościami korzystające z dofinansowania do sportu, kultury, rekreacji i turystyki w latach 2022-2025

SPORT , KULTURA, REKREACJA, TURYSTYKA				
rok	2022	2023	2024	2025
Liczba złożonych wniosków	7	3	5	5
Liczba zawartych umów	2	3	2	3
Liczba osób z niepełnosprawnościami, które skorzystały z dofinansowania	67	104	77	65
Kwota (zł)	8 000	16 452	16 000	15 000

d) DOFINANSOWANIA DO LIKWIDACJI BARIER ARCHITEKTONICZNYCH, LIKWIDACJI BARIER W KOMUNIKOWANIU SIĘ I BARIER TECHNICZNYCH, przy czym:

- Bariery architektoniczne oznaczają wszelkie utrudnienia występujące w budynku lub jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym;
- Bariery w komunikowaniu się oznaczają bariery uniemożliwiające lub utrudniające osobie niepełnosprawnej swobodne porozumiewanie się i/lub przekazywanie informacji.
- Bariery techniczne oznaczają bariery utrudniające lub uniemożliwiające osobie niepełnosprawnej funkcjonowanie w życiu społecznym.

Likwidacja barier powinna spowodować sprawniejsze działanie osoby z

niepełnosprawnościami w społeczeństwie i umożliwić jej funkcjonowanie w życiu codziennym.

Wysokość dofinansowania wynosi do 95% kosztów ale nie więcej niż jednak do wysokości piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie dysponując środkami PFRON wspomogło osoby z niepełnosprawnościami w likwidacji barier funkcjonalnych zgodnie z poniższą tabelą.

Tabela 19. Osoby z niepełnosprawnościami korzystające z dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych w komunikowaniu się i technicznych w latach 2022-2025

LIKWIDACJA BARIER ARCHITEKTONICZNYCH, W KOMUNIKOWANIU SIĘ I TECHNICZNYCH				
rok	2022	2023	2024	2025
Liczba złożonych wniosków	65	88	81	89
Liczba zawartych umów	53	60	63	66
Liczba osób z niepełnosprawnościami, które skorzystały z dofinansowania/ liczba wypłaconych dofinansowań	49	60	62	65
Kwota (zł)	253 036	299 327	390 681	399 000

e) **ZAOPATRZENIA W PRZEDMIOTY ORTOPEDYCZNE I ŚRODKI POMOCNICZE**, tj. przedmioty określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 29 maja 2017 r. w sprawie wykazu wyrobów medycznych wydanych na zlecenie (Dz. U. z 2021 poz. 704 z późn. zm)

Przedmioty ortopedyczne to przyrządy ortopedyczne niezbędne osobie niepełnosprawnej w przypadku trwałego inwalidztwa, w okresie choroby lub usprawnienie leczniczego. Przedmioty ortopedyczne przysługują bezpłatnie lub częściowo odpłatnie. Środki pomocnicze to takie środki, które ułatwiają w znacznym stopniu, bądź wręcz umożliwiają funkcjonowanie osoby z niepełnosprawnościami w środowisku społecznym (są nimi np.: wózki inwalidzkie, kule, protezy, pomoce optyczne dla niedowidzących, aparaty słuchowe, cewniki, pieluchomajtki, itp.)

Wysokość dofinansowania do przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych wynosi:

- do 100% udziału własnego osoby z niepełnosprawnościami w limicie ceny ustalonym na podstawie odrębnych przepisów, jeżeli taki udział jest wymagany,
- do 150 % sumy kwoty limitu, o którym mowa w lit. a), wyznaczonego przez ministra właściwego do spraw zdrowia oraz wymaganego udziału własnego osoby z niepełnosprawnościami w zakupie tych przedmiotów i środków jeżeli cena zakupu jest wyższa niż ustalony limit.

f) **ZAOPATRZENIA W SPRZĘT REHABILITACYJNY**, tj. sprzęt niezbędny do prowadzenia zajęć rehabilitacyjnych w warunkach domowych, mających za zadanie osiągnięcie przy aktywnym uczestnictwie osoby niepełnosprawnej możliwie najwyższego poziomu jej funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej.

Centrum udziela pomocy w zakupie sprzętu rehabilitacyjnego, m.in. rowerów stacjonarnych rehabilitacyjnych, innych urządzeń stacjonarnych wspomagających rehabilitację (np. bieżnia, orbitrek) oraz drobnych przedmiotów do rehabilitacji.

Tabela 20. Osoby z niepełnosprawnościami korzystające z dofinansowania do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego oraz środków ortopedycznych i pomocniczych w latach 2022-2025

SPRZĘT REHABILITACYJNY, PRZEDMIOTY ORTOPEDYCZNE I ŚRODKI POMOCNICZE				
rok	2022	2023	2024	2025
Liczba złożonych wniosków	243	352	457	463
liczba osób z niepełnosprawnościami, które otrzymały dofinansowanie	197	209	332	349
Kwota wykorzystana (zł)	384 705	325 187,42	556 218,52	586 099,90

g) **zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej art. 35a ust.4**

Z powyższego zadania mogą skorzystać, także osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, jeżeli prowadzą działalność związaną z rehabilitacją osób z niepełnosprawnościami przez okres co najmniej 2 lat przed złożeniem wniosku.

Tabela 21. Sprzęt dla osób prawnych i jednostek organizacyjnych w latach 2022-2025

Sprzęt dla osób prawnych i jednostek organizacyjnych				
rok	2022	2023	2024	2025
Liczba złożonych wniosków	0	0	3	0
Liczba zawartych umów	0	0	0	1
Liczba instytucji ,które skorzystały z dofinansowania/ liczba wypłaconych dofinansowań	0	0	0	0
Kwota (zł)	0	0	0	0

h) DOFINANSOWANIA USŁUGI TŁUMACZA JĘZYKA MIGOWEGO LUB TŁUMACZA-PRZEWODNIKA

O dofinansowanie na usługi tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne, jeżeli jest to uzasadnione potrzebami wynikającymi z niepełnosprawności. Usługi tłumacza języka migowego lub tłumacza- przewodnika finansowane ze środków PFRON może wykonywać osoba, która jest tłumaczem wpisanym w rejestrze Wojewody. W latach 2022-2025 w powiecie rawickim nie było zapotrzebowania na usługę tłumacza języka migowego lub tłumacza – przewodnika.

Realizacja w/w zadań zmierza w szczególności do zabezpieczenia podstawowych potrzeb życiowych osób z niepełnosprawnościami, wspomaganie ich w procesie rehabilitacji i włączenia w życie społeczne. Część z nich ma wyłącznie charakter ratunkowy, inne przynoszą efekty długofalowe i w sposób znaczący wpływają na minimalizację skutków niepełnosprawności, zapobiegając tym samym społecznemu wykluczeniu tej grupy osób.

Poza dofinansowaniem do przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, sprzętu rehabilitacyjnego - czyli przedmiotów i środków niezbędnych i ułatwiających osobom z niepełnosprawnościami codzienne funkcjonowanie, dużym zainteresowaniem cieszy się również do turnusów rehabilitacyjnych, jak również likwidacja barier, w tym m.in. przystosowanie pomieszczeń do potrzeb osób z niepełnosprawnością, wykonanie podjazdów dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich, zakup podnośników, schodołazów, wózków toaletowych, sprzętów elektronicznych zapewniających komunikację alternatywną, laptopów/zestawów komputerowych oraz programów logopedycznych.

Analizując realizację powyższych zadań można zauważyć, że liczba złożonych wniosków w poszczególnych latach utrzymuje się na podobnym poziomie. Liczba osób z niepełnosprawnościami, które otrzymały dofinansowanie była zróżnicowana i wynikała z możliwości finansowych powiatu. Najwięcej środków zostaje przeznaczonych na Warsztaty terapii zajęciowej, a także zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i pomocnicze oraz sprzęt rehabilitacyjny co przedstawia poniższa tabela.

Tabela 22. Środki PFRON przeznaczone na zadania z zakresu rehabilitacji społecznej realizowane przez powiat rawicki w latach 2022-2025

Nazwa	stan na ostatni dzień roku sprawozdawczego (w zł):			
	2022	2023	2024	2025
Środki PFRON przeznaczone na zadania z zakresu rehabilitacji społecznej realizowane przez powiat rawicki (w zł), w tym:	2 521 596	2 827 669,42	3 423 133,52	3 557 764,90
warsztaty terapii zajęciowej	1 579 656	1 799 256	2 055 456	2 196 956
turnus rehabilitacyjny	296 199	387 447	404 778	360 709
sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	384 705	325 187,42	556 218,52	586 099,90
likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	253 036	299 327	390 681	399 000
sport, kultura, rekreacja i turystyka	8 000	16 452	16 000	15 000

usługi tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika	0*	0*	0*	0*
sprzęt rehabilitacyjny dla osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej art. 35a ust.4	0**	0*	0*	0***

*brak wniosków

**1 wniosek – odmowa dofinansowania

***1 wniosek – rezygnacja po podpisaniu umowy

6. Inne programy realizowane przez Powiat Rawicki skierowane na pomoc osobą z niepełnosprawnościami

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rawiczu od wielu lat wspiera swoich niepełnosprawnych mieszkańców oraz ich rodziny różnorodnymi działaniami dzięki pozyskanym środkom finansowym na realizację programów i projektów. Działania samorządów na rzecz osób z niepełnosprawnościami zostały wsparte przez szereg programów realizowanych przy współudziale Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Wiele programów celowych wpływa na wydajniejszy model polityki społecznej wobec osób niepełnosprawnych. Powodują one wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów w życiu społecznym, zawodowym i dostępie do edukacji.

6.1 PROGRAMY FINANSOWANE ZE ŚRODKÓW PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

a) PROGRAM AKTYWNY SAMORZĄD

Program jest dedykowany dla osób w wieku aktywności zawodowej lub osób aktywnych zawodowo. Celem głównym jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów programu w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

Od 2012 roku Program obejmował wsparcie w ramach dwóch modułów:

- Moduł I- Likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową
- Moduł II - dofinansowanie do nauki na poziomie wyższym.

i do mieszkania spełniającego indywidualne kryterium dostępności w zakresie:

a) Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową:

1. Obszar A – likwidacja bariery transportowej:

- a. Zadania: 1 i 4 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do samochodu,
- b. Zadania: 2 i 3 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy;

2. Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:

- a. Zadania: 1, 3 i 4 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania,
- b. Zadanie 2 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania,
- c. Zadanie 5 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego;

3. Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:

- a. Zadanie 1 – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
- b. Zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego manualnego wózka multipozycyjnego albo skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
- c. Zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne,
- d. Zadanie 4 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne,
- e. Zadanie 5 – pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego,
- f. Zadanie 6 – pomoc w zakupie manualnego wózka multipozycyjnego lub jego niezbędnego wyposażenia; (zadanie od roku 2026)

4. Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej;
5. Obszar E – pomoc w kontynuowaniu rehabilitacji w formie wentylacji domowej.

b) Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

c) Moduł III

Od roku 2026r. w ramach Programu wprowadzono Moduł III – likwidacja barier w dostępie do mieszkania spełniającego indywidualne kryterium dostępności dla beneficjenta pomocy:

Zadanie 1 – pomoc w zamianie architektonicznie niedostępnego mieszkania na mieszkanie spełniające indywidualne kryterium dostępności, znajdujące się w lokalizacji umożliwiającej samodzielne opuszczenie budynku, aż do poziomu zero przed budynkiem;

Zadanie 2 - pomoc w wynajęciu samodzielnego mieszkania, które spełnia indywidualne kryterium dostępności.

Moduł III zastąpi wcześniej realizowany Program „**SAMODZIELNOŚĆ – AKTYWNOŚĆ – MOBILNOŚĆ!** Dostępne Mieszkanie i Mieszkanie dla Absolwenta.

Tabela 23. Liczba i wysokość udzielonych dofinansowań ze środków PFRON w ramach pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” w latach 2022-2025

Moduł	Rok udzielonej pomocy							
	2022	2023	2024	2025	2022	2023	2024	2025
	liczba podpisanych umów				Wysokość udzielonych dofinansowań w zł			
Moduł I	17	19	18	34	129 212,10	272 467,41	223 855	149 217
Moduł II	8	11	20	32	31210	50 472,00	81 439	142 416
	25	30	38	66	160 422,10	322 939,41	305294	291 633

b) „**SAMODZIELNOŚĆ – AKTYWNOŚĆ – MOBILNOŚĆ!** - Dostępne Mieszkanie

Celem programu był wzrost niezależności beneficjentów oraz ułatwienie im aktywności zawodowej i społecznej poprzez zapewnienie mieszkania wolnego od barier architektonicznych, jako podstawy samodzielnego realizowania planów zawodowych i społecznych.

Program skierowany był do osób, które spełniały następujące warunki: posiadały orzeczenia o niepełnosprawności w stopniu znacznym lub orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, z tytułu niepełnosprawności narządu ruchu uniemożliwiającej poruszanie się bez użycia wózka; złożyły oświadczenie, wraz z dokumentacją fotograficzną, o barierach architektonicznych w mieszkaniu i/lub w budynku, uniemożliwiających samodzielne wyjście na zewnątrz na poziom zero; orz oświadczenie o dysponowaniu tytułem prawnym do lokalu na mocy prawa własności lub spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu i w momencie składania wniosku nie ukończyły 65. roku życia.

W latach 2022 -2025 wpłynęły tylko 1 wniosek. Przyznano dofinansowanie w wysokości 96 195,00 zł

c) „**SAMODZIELNOŚĆ – AKTYWNOŚĆ – MOBILNOŚĆ!** - Mieszkanie dla absolwenta

Celem Programu „Samodzielnosc – Aktywnosc – Mobilność!” Mieszkanie dla absolwenta było zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami samodzielnego mieszkania spełniającego indywidualne kryterium dostępności, a przedmiotem dofinansowania będą koszty wynajęcia lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego, ponoszone w okresie 60 miesięcy.

Program skierowany był do osób z niepełnosprawnością, które m.in :posiadały orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, a w przypadku osób z niepełnosprawnością narządu słuchu, także w stopniu umiarkowanym lub orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, a w przypadku osób z niepełnosprawnością narządu słuchu również na równi z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności; miały status absolwenta szkoły podstawowej, ponadpodstawowej (wszystkich typów szkół) lub szkoły wyższej (w okresie 36 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku);

złożyły oświadczenie o braku możliwości zamieszkania w miejscowości realizowania aktywności zawodowej oraz oświadczenie o poszukiwaniu zatrudnienia lub o podjętym zatrudnieniu.

W latach 2022-2025 w Powiecie rawicki nie został złożony żadne wnioski na to zadanie.

d) PROGRAM „WYRÓWNYWANIA RÓŻNIC MIĘDZY REGIONAMI III”

Celem strategicznym programu jest wyrównywanie szans oraz zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do rehabilitacji zawodowej i społecznej ze szczególnym uwzględnieniem osób zamieszkujących regiony słabiej rozwinięte gospodarczo i społecznie.

W ramach programu w latach 2022-2025 Powiat otrzymał pomoc w ramach obszaru B (likwidacja barier w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania), w obszarze D (likwidacja barier transportowych), w obszarze F (pomoc na utworzenie warsztatów terapii zajęciowej oraz przeciwdziałanie degradacji infrastruktury istniejących warsztatów terapii zajęciowej). Łączna wartość pozyskanych środków wyniosła.....

Tabela 24.

	obszar	nazwa zadania	Wartość zadania	Kwota dofinansowania
2022	obszar F	„Renowacja budynku W TZ”	204 000,00 zł	164 000,00 zł
2023	obszar F	„Remont W TZ”	200 000,00 zł	160 000,00zł
2024	obszar F	„Remont W TZ”	168 300,00 zł	135 300,00 zł
2025	obszar B	„Przystosowanie toalet dla potrzeb osób z niepełnosprawnościami w placówce edukacyjnej – I Liceum Ogólnokształcące w Rawiczu.”	81 565,46 zł	28 022,91 zł
	obszar D	Zakup samochodu do przewozu mieszkańców DPS w Osieku	220 000,00 zł	40 240,00 zł
	obszar F	„Remont W TZ”	240 000,00 zł	192 000,00 zł

2. PROGRAM ASYSTENT OSOBISTY OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ

Powiat Rawicki od roku 2021 realizuje zadanie publiczne w ramach programu resortowego Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej "Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością" dla Jednostek Samorządu Terytorialnego. Program finansowany jest ze środków Funduszu Solidarnościowego.

Głównym celem Programu jest wprowadzenie usług asystencji osobistej jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym.

Adresatami Programu są:

1. dzieci do ukończenia 16 roku życia posiadające orzeczenie o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami w pkt 7 i 8 w orzeczeniu o niepełnosprawności - konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji oraz
2. osoby z niepełnosprawnościami posiadające orzeczenie:
 - o znacznym stopniu niepełnosprawności albo
 - o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności albo
 - traktowane na równi z orzeczeniami wymienionymi w lit. a i b, zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Osoby z niepełnosprawnościami najbardziej potrzebują wsparcia w prowadzeniu gospodarstwa domowego (m.in. zakupy, sprzątanie, pranie i prasowanie), wsparcia w przemieszczaniu się poza miejscem zamieszkania (m.in. asekuracja, pomoc w pokonywaniu barier, otwieranie drzwi, pomoc w opuszczeniu mieszkania, transport OzN), wsparcia w czynnościach samoobsługowych (m.in. pomoc w usługach higienicznych, pomoc w szykowaniu posiłków, pomoc w sianiu z łóżka i zmiany pościeli) oraz w podejmowaniu aktywności życiowej i komunikowaniu się z otoczeniem (m.in. pomoc w ubiorze, asystowanie w miejscach kultu religijnego, towarzyszenie podczas rehabilitacji i wizyt lekarskich, zakupach i spacerach, pomoc w sprawach urzędowych). W ramach Programu OzN otrzymują więc wsparcie w tych strefach, które są zgodne z założeniami Programu.

Wszystkie podejmowane przez asystentów działania mają charakter tylko i wyłącznie pomocowy i wspierający. Usługi asystencji nie zastąpią usług opiekuńczych, ale są jedynie ich uzupełnieniem.

Tabela 25. Środki finansowe na realizację programu Asyent osobisty osoby z niepełnosprawnością w latach 2022-2025

	Wartość programu / kwota dofinansowania (zł)	Liczba OzN objętych usługami	Liczba zatrudnionych asystentów
2022	301 563	21	17
2023	331 755	20	17
2024	410 900	20	19
2025	352 920	20	19

W roku 2021 Powiat Rawicki realizował usługi asystencji finansował ze środków własnych Powiatu Rawickiego w ramach Powiatowego Programu Działań na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami na lata 2021-2025.

III. Struktura Programu

1. Koordynator Programu

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rawiczu.

2. Partnerzy w realizacji Programu

- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
- Starostwo Powiatowe w Rawiczu,
- Powiatowy Urząd Pracy w Rawiczu
- Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych w Rawiczu,
- Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Rawiczu,
- Poradnia Pedagogiczno-Psychologiczna w Rawiczu,
- Organizacje pozarządowe działające rzecz osób z niepełnosprawnościami na terenie powiatu rawickiego,
- Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu powiatu rawickiego,
- Placówki oświatowe z terenu powiatu rawickiego,
- Instytucje działające na rzecz osób z niepełnosprawnościami (m.in. DPS, WTZ, ŚDS),
- Zakłady Opieki Zdrowotnej i zakłady rehabilitacyjne,
- Osoby z niepełnosprawnościami,
- Rodziny i środowisko osób z niepełnosprawnościami.

3. Finansowanie

Zadania wynikające z programu zostaną sfinansowane z budżetu powiatu, ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zgodnie z kompetencjami wynikającymi z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, a także ze środków Funduszu Pracy i beneficjentów zewnętrznych. Dodatkowo Powiat będzie występował o pozyskanie środków w ramach programów zewnętrznych, w tym programów celowych PFRON. Część zadań będzie finansowana ze środków własnych powiatu oraz przez samorządy gminne.

4. Sprawozdawczość i ewaluacja

Roczna informacja z zakresu realizacji Programu działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami, zgodnie z art. 35 a ust. 1 pkt 3 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, będzie przekazywana w terminie do dnia 30 września roku następnego. Prace nad realizacją celów i działań Programu powinny być prowadzone w sposób ciągły, co może oznaczać w przyszłości konieczność zaktualizowania Programu w zależności od zachodzących zmian. Monitoring działań prowadzony będzie na podstawie osiągniętych wskaźników w oparciu o informacje przedstawione od realizatorów poszczególnych działań. Wskaźniki i osiągnięcia zamierzonych celów będą mierzone w okresach rocznych i przedstawiane w formie informacji z realizacji programu.

Zgodnie z art. 44 b ust. 2 pkt 3 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych Program został skonsultowany z Powiatową Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych, a jego realizacja w poszczególnych latach będzie przekazywana do oceny Powiatowej Społecznej Radzie ds. Osób Niepełnosprawnych. Na zakończenie realizacji Program będzie podlegała

ewaluacji polegającej na zbadaniu i sprawdzeniu prawidłowości oraz zasadności jego wdrażania, zdiagnozowania ewentualnych problemów i uchyień, uniemożliwiających osiągnięcie zakładanych celów.

IV. MISJA I CELE POWIATOWEGO PROGRAMU DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

1. MISJA

Udzielanie pomocy i wsparcia osobom z niepełnosprawnościami i ich otoczeniu - mieszkańcom powiatu rawickiego, w celu włączenia społecznego poprzez wykorzystanie zasobów środowiska lokalnego, na rzecz ich aktywizacji społecznej i zawodowej w ramach szerzenia idei partnerstwa lokalnego i integracji.

Program opiera się na deklaracji Sejmu zawartej w Karcie Praw Osób Niepełnosprawnych:

Osoby z niepełnosprawnościami mają prawo do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia oraz nie mogą podlegać dyskryminacji. Oznacza to w szczególności prawo do:

- dostępu do dóbr i usług umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym,
- dostępu do leczenia i opieki medycznej, wczesnej diagnostyki, rehabilitacji i edukacji leczniczej, a także do świadczeń zdrowotnych uwzględniających rodzaj i stopień niepełnosprawności,
- dostępu do wszechstronnej rehabilitacji mającej na celu adaptację społeczną, nauki w szkołach wspólnie ze swymi pełnosprawnymi rówieśnikami, jak również do korzystania ze szkolnictwa specjalnego lub edukacji indywidualnej,
- pomocy psychologicznej, pedagogicznej i innej pomocy specjalistycznej umożliwiającej rozwój, zdobycie lub podniesienie kwalifikacji ogólnych i zawodowych,
- dostępu do pracy na otwartym rynku pracy zgodnie z kwalifikacjami, wykształceniem i możliwościami oraz do korzystania z doradztwa zawodowego i pośrednictwa, a gdy niepełnosprawność i stan zdrowia tego wymaga - prawo do pracy w warunkach dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami,
- zabezpieczenia społecznego uwzględniającego konieczność ponoszenia zwiększonych kosztów wynikających z niepełnosprawności, jak również uwzględnienia tych kosztów w systemie podatkowym,
- życia w środowisku wolnym od barier funkcjonalnych, w tym:
 - dostępu do urzędów, punktów wyborczych i obiektów użyteczności publicznej,
 - swobodnego przemieszczania się i powszechnego korzystania ze środków transportu,
 - dostępu do informacji,
 - możliwości komunikacji międzyludzkiej,
- posiadania samorządnej reprezentacji swego środowiska oraz do konsultowania z nim wszelkich projektów aktów prawnych dotyczących osób niepełnosprawnych,
- pełnego uczestnictwa w życiu publicznym, społecznym, kulturalnym, artystycznym, sportowym oraz rekreacji i turystyce odpowiednio do swych zainteresowań i potrzeb.

2. CELE PROGRAMU

Cel główny:

PODNIESIENIE JAKOŚCI ŻYCIA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI POPRZECZ TWORZENIE WARUNKÓW DO SAMODZIELNEGO I AKTYWNEGO UCZESTNICTWA W ŻYCIU SPOŁECZNYM I ZAWODOWYM ORAZ PRZECIWDZIAŁANIE MARGINALIZACJI OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Cele operacyjne:

1. Stworzenie osobom z niepełnosprawnością warunków do życia w rodzinie, środowisku lokalnym i na rynku pracy
2. Integracja osób z niepełnosprawnościami oraz aktywny udział w życiu społecznym, kulturalnym, sportowym
3. Upowszechnianie informacji na temat uprawnień osób z niepełnosprawnościami i dostępnych formach pomocy
4. Przeciwdziałanie zjawiskom wykluczenia społecznego osób z niepełnosprawnościami zwiększanie świadomości społecznej na temat możliwości i potrzeb osób z niepełnosprawnościami
5. działania profilaktyczne w zakresie ochrony zdrowia i działań edukacyjnych

CEL OPERACYJNY NR 1

Stworzenie osobom z niepełnosprawnością warunków do życia w rodzinie, środowisku lokalnym i na rynku pracy

LP	PROJEKT	ZADANIE	WSKAŹNIK/ STAN PROJEKTOWY	REALIZATORZY	TERMIN REALIZACJI
1	1. Dostosowanie miejsca zamieszkania oraz umożliwienie osobom z niepełnosprawnościami sprawnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania	1. Likwidacja barier w budynkach jednorodzinnych bądź wielorodzinnych związanych z indywidualnymi potrzebami osób z niepełnosprawnościami	Liczba zlikwidowanych barier / Min. 15 / rok	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Działanie ciągłe
		2. Likwidacja barier technicznych oraz w komunikowaniu się w związku z indywidualnymi potrzebami osób z niepełnosprawnościami	Liczba zlikwidowanych barier / Min. 15 / rok		
		3. Zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze oraz sprzęt rehabilitacyjny	Liczba osób, którym udzielono wsparcia / Min. 150 / rok		
		4. Zapewnienie usług asystencji oraz usług opiekuńczych i wytchnieniach w miejscu zamieszkania osób z niepełnosprawnościami	Min. 10 / rok Liczba osób, którym zapewniono usługi		

2.	Zapewnienie dostępności architektonicznej i transportowej osobom z niepełnosprawnościami	1. Likwidacja barier w budynkach użyteczności publicznej (m.in. placówkach edukacyjnych, instytucjach pomocy społecznej, urzędach)	Liczba zlikwidowanych barier / Wg potrzeb	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, gminy powiatu rawickiego, Jednostki samorządu terytorialnego, jednostki oświatowe	wg potrzeb
		2. Likwidacja barier transportowych poprzez zakup środków transportu	Liczba zlikwidowanych barier / Wg potrzeb		
3.	Likwidacja barier w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym	1. Dofinansowanie osobom z niepełnosprawnościami nauki na poziomie wyższym	Liczba osób, którym udzielono wsparcia / Min. 10/ rok	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,	Działanie ciągłe
4.	Rehabilitacja zawodowa mająca na celu zwiększenie dostępu do zatrudnienia osobom z niepełnosprawnościami	1. Pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez dofinansowanie zapewnienia opieki dla osoby zależnej	Liczba osób, którym udzielono wsparcia / Min. 5/ rok	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,	Działanie ciągłe
		2. Realizacja zadań ustawowych przez Powiatowy Urząd Pracy	Liczba osób, którym zapewniono wsparcia / Wg potrzeb	Powiatowy Urząd Pracy	Działanie ciągłe

CEL OPERACYJNY NR 2

Integracja osób z niepełnosprawnościami oraz aktywny udział w życiu społecznym, kulturalnym, sportowym

LP	PROJEKT	ZADANIE	WSKAŹNIK/ STAN PROJEKTOWY	REALIZATORZY	TERMIN REALIZACJI
1	1. Stworzenie warunków do pełnego uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym i kulturalnym, sportowym	1. Organizowanie, wspieranie imprez otwartych, plenerowych skierowanych do osób z niepełnosprawnościami, w tym m.in. Powiatowych Dni Integracji	Liczba zorganizowanych imprez 2 raz / rok	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Wydział Oświaty, Promocji i Rozwoju Powiatu Rawickiego, gminy powiatu rawickiego, Ośrodki Pomocy Społecznej stowarzyszenia powiatu rawickiego, ośrodek kultury, biblioteki, WTZ, ŚDS, DPS	Działanie ciągłe
		1. Dofinansowanie osobom z niepełnosprawnościami i oraz ich opiekunom udziału w turnusach rehabilitacyjnych	Liczba osób, którym zapewniono wsparcie / Min. 100/ rok	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Wydział Oświaty, Promocji i Rozwoju Powiatu Rawickiego, gminy powiatu	Działanie ciągłe

		2. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki dla osób z niepełnosprawnościami i	Liczba osób, którym zapewniono wsparcie / Min. 50 / rok	rawickiego, Ośrodki Pomocy Społecznej stowarzyszenia powiatu rawickiego, ośrodek kultury, biblioteki, WTZ, ŚDS, DPS	
--	--	---	---	---	--

CEL OPERACYJNY NR 3

Upowszechnianie informacji na temat uprawnień osób z niepełnosprawnościami i dostępnych formach pomocy

LP	PROJEKT	ZADANIE	WSKAŹNIK/ STAN PROJEKTOWY	REALIZATORZY	TERMIN REALIZACJI
1.	1. Organizacja kampanii lokalnych na temat praw osób z niepełnosprawnościami	1. Prowadzenie działań informacyjno - edukacyjnych	ilość opracowanych i wydanych materiałów informacyjnych (ulotki, informacje) / 200 szt.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Jednostki Powiatu Rawickiego, placówki oświatowe, gminy powiatu rawickiego, Ośrodki Pomocy Społecznej, WTZ, DPS, ŚDS, PPP	Działanie ciągłe
		2. Prowadzenie spotkań edukacyjnych dla dzieci i młodzieży dotyczących niepełnosprawności.	Liczba przeprowadzonych spotkań / min. 2 / rok		wg potrzeb
	2. Upowszechnianie informacji nt. organizacji działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami	1. Stworzenie informatycznej bazy danych na temat organizacji pozarządowych i instytucji działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami w Powiecie Rawickim	Stworzenie informatycznej bazy danych i aktualizacja / m.in. 1/ rok	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,	Działanie ciągłe

CEL OPERACYJNY NR 4

Przeciwdziałanie zjawiskom wykluczenia społecznego osób z niepełnosprawnościami zwiększanie świadomości społecznej na temat możliwości i potrzeb osób z niepełnosprawnościami

LP	PROJEKT	ZADANIE	WSKAŹNIK/ STAN PROJEKTOWY	REALIZATORZY	TERMIN REALIZACJI
1.	1. Organizacja kampanii lokalnych na temat praw osób z niepełnosprawnościami	1. Prowadzenie spotkań edukacyjnych	Liczba przeprowadzonych spotkań / m.in. 1/ rok	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Jednostki Powiatu Rawickiego, placówki oświatowe, gminy powiatu rawickiego, Ośrodki Pomocy Społecznej, WTZ, DPS, ŚDS, PUP	Wg potrzeb
2.	2. Integracja działań podmiotów wspierających osoby z niepełnosprawnościami	1. Współpraca jednostek z organizacjami pozarządowymi i jednostkami działającymi na rzecz	Liczba przeprowadzonych spotkań / m.in. 1/ rok	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Jednostki Powiatu Rawickiego, placówki oświatowe, gminy powiatu	Działanie ciągłe

		osób z niepełnosprawnościami, Powiatową Społeczną Radą ds. Osób z Niepełnosprawnościami		rawickiego, OPS, WTZ, DPS, ŚDS, PUP	
		2. Promowanie informacji w zakresie aktywizacji społeczno-zawodowej osób z niepełnosprawnościami	Liczba artykułów w prasie, na stronie internetowej, w mediach społecznościowych		

CEL OPERACYJNY NR 5

Działania profilaktyczne w zakresie ochrony zdrowia i działań edukacyjnych

LP	PROJEKT	ZADANIE	WSKAŹNIK/ STAN PROJEKTOWY	REALIZATORZY	TERMIN REALIZACJI
1.	Promocja zdrowego trybu życia	1. Inicjowanie działań dotyczących prowadzenia zdrowego trybu życia (kampanie, szkolenia, spotkania)	Liczba przeprowadzonych spotkań / m.in. 1/ rok	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Jednostki Powiatu Rawickiego, placówki oświatowe, gminy powiatu rawickiego,	Działanie ciągłe Wg potrzeb
2	Edukacja dzieci i młodzieży na temat niepełnosprawności	1. Prowadzenie szkoleń, pogadanek, spotkań	Liczba przeprowadzonych spotkań / m.in. 1/ rok	OPS, WTZ, DPS, ŚDS, PUP	
		2. Organizacja konkursów, wystaw	Liczba przeprowadzonych konkursów/ wystaw / m.in. 1/ rok		
3	Edukacja otoczenia osób z niepełnosprawnościami	1. Organizacja szkoleń 2. Organizacja/ prowadzenie grup wsparcia	ilość uczestników szkoleń / ilość grup wsparcia		

V. PODSUMOWANIE

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2026 – 2030 jest dokumentem określającym i koordynującym działania w zakresie polityki społecznej Powiatu Rawickiego, ukierunkowanym na rozwiązywanie problemów osób z niepełnosprawnością w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz przestrzegania praw osób z niepełnosprawnościami. Celem programu jest eliminowanie przeszkód, które utrudniają aktywny udział w życiu społecznym, zapobiegają marginalizacji i wykluczeniu społecznemu niepełnosprawnych mieszkańców naszego powiatu. Program przedstawia działania, które pozwolą osobom z niepełnosprawnością na integrację ze społecznością lokalną, stworzą warunki do rehabilitacji społecznej, zawodowej, a także zapewnią poszanowanie praw osób z niepełnosprawnością.

UZASADNIENIE

do Uchwały Nr//26 Rady Powiatu Rawickiego z dnia2026 r.

Zgodnie z art. 35a ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych do zadań powiatu należy:

1) opracowywanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie:

- a) rehabilitacji społecznej,
- b) rehabilitacji zawodowej i zatrudniania,
- c) przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

Działając na podstawie w/w przepisu Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rawiczu przedkłada opracowany Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2026-2030.